

Ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri määruse „Tööstuse digitaliseerimise ja automatiseerimise diagnostika toetus“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse riigieelarve seaduse § 53¹ lõike 1 alusel.

Vabariigi Valitsuse tegevusprogramm 2016–2019 seab eesmärgiks töötada välja IKT arenguprogramm suure kasvupotentsiaaliga tööstus- ja teenusmajandussektoritele.

Tegevuseks, milleks toetust saab taotleda, sätestab määrus digitaliseerimise ja automatiseerimise diagnostika läbiviimise (edaspidi *digidiagnostika*). Meedet rakendab Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus. Toetuse andmise eesmärgiks on tööstuse digitaliseerimis- ja automatiseerimisalase teadlikkuse kasvatamine.

Toetus on suunatud tegutsevatele töötleva tööstuse ja mäetööstuse ettevõtjatele, kes on äriregistris registreeritud.

Eesti paikneb Euroopa Komisjoni iga-aastaselt avaldatavas DESI¹ indeksis, mis mõõdab riigi teenuste ja ettevõtjate digitaliseerituse taset, 2018. aastal 9. kohal. Eesti on veebis pakutavate avalike teenuste osas Euroopa liider ning ületab Euroopa Liidu keskmist digitaalsete oskuste ja kodanike internetikasutuse poolest. Eestis on tugev mobiilse lairiba kasutus, kuid lairiba püsivõrgu levik on väike. Eesti peamine väljakutse on ettevõtluse digitaliseerimine. DESI digitaalsete tehnoloogiate integreerimise alamindeksis asub Eesti 2018. aastal Euroopa Liidus alles 19. kohal. Selle peamiseks põhjuseks on madalad näitajad teabe elektroonilise jagamise ning sotsiaalmeedia ja RFID (radio-frequency identification) kasutamise osas.

Madalat automatiseeritust iseloomustab töötleva tööstuse sektori suhe kogutööhõivest ja sektori osakaalu suhe SKP-s (2016. aastal vastavalt 18,1% ja 15,4%). Samuti iseloomustab madalat kapitalimahukust ja suurt tööjõuintensiivsust madal töötleva tööstuse lisandväärtuse näitaja töötaja kohta – 2016. aastal 54% Euroopa Liidu keskmisest.

Eelnõu ja seletuskirja koostas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi majandusarengu osakonna peaspetsialist Rami Morel (tel: 625 6416, e-post: rami.morel@mkm.ee). Juriidilise ekspertiisi tegi õigusosakonna õigusnõunik Hendrick Rang (tel: 625 6351, e-post: hendrick.rang@mkm.ee) ja Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse jurist Kadri Kuus (tel: 627 9543, e-post: kadri.kuus@eas.ee), keeleteoimetuse referent-keeleteoimetaja Kristiane Liivoja (tel: 625 6370, e-post: kristiane.liivoja@mkm.ee)

2. Määruse eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määrus koosneb 4 peatükist ja 19 paragrahvist. Peatükid jagunevad järgmiselt:

- 1) üldsätted;
- 2) toetuse andmise alused;
- 3) toetuse taotlemine ning taotluse menetlemine;
- 4) aruannete esitamine, toetuse väljamaksmine, toetuse saaja ning Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse õigused ja kohustused ning toetuse tagastamise alused.

¹ Euroopa Komisjon mõõdab iga-aastaselt riikide digitaliseerituse taset erinevate kategooriate lõikes DESI digitaalmajanduse ja -ühiskonna indeksiga (DESI).

1. peatükk

Üldsätted

Eelnõu 1. peatükis sätestatakse määruse kohaldamisala, toetuse andmise eesmärk ja oodatav tulemus, selgitatakse termineid ning määratakse meedet rakendavad asutused.

Määruse § 1 sätestab toetuse andmise eesmärgid ja oodatavad tulemused, milleks on tööstuse digitaliseerimise ja automatiseerimise alase teadlikkuse kasvatamine töötlevas tööstuses ja mäetööstuses. Koos ettevõttevälise eksperdiga läbiviidava digidiagnostika tulemusena vaadatakse üle kõik ettevõtte põhiprotsessid ning antakse ülevaade tootmisega seotud kitsaskohadest ning nende lahendamise viisidest. Eesti peamine väljakutse on ettevõtluse digitaliseerimine ja automatiseerimine. Toetuse tulemusena peab toetust saanud ettevõtja koos digidiagnostika pakkujaga koostama tööstuse digidiagnostika. Digidiagnostika raames vaadatakse nii tootmiskorraldusega kui ka tehnoloogiate rakendamisega seotud aspekte.

Määruse §-s 2 kehtestatakse riigiabi andmisel järgitavad õiguslikud alused ja neid sätestavad dokumendid. Määrusega antav toetus on vähese tähtsusega abi Euroopa Komisjoni määrus (EL) nr 1407/2013, 18. detsember 2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (edaspidi *VTA määrus*) mõistes. VTA määrus kehtib kõikides majandussektorites antava abi suhtes, välja arvatud ettevõtjatele, kes tegutsevad kalandus- ja vesiviljelussektoris, ning ettevõtjatele, kes tegelevad põllumajandustoodete esmase tootmise, töötlemise ja turustamisega. VTA määrusesmääruses on kehtestatud abi ülemmäär (200 000 eurot), millest väiksemate summade puhul ei mõjuta abi liikmesriikidevahelist kaubandust ega moonuta või ähvarda moonutada konkurentsi. Seetõttu ei kohaldata vähese tähtsusega abi suhtes Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõiget 1 ega kehti nimetatud lepingu artikli 108 lõikes 3 sätestatud teatamiskohustus, st ei ole vaja esitada komisjonile riigiabi teatist ega grupierandi teatist. Enne vähese tähtsusega abi andmist peab abi andja kontrollima, kas kavandatav abi ning abi, mille ettevõtja on saanud jooksva eelarveaasta ning kahe eelneva eelarveaasta jooksul, ei ületa vastavat vähese tähtsusega abi ülemmäära. Abi andja peab abi saajat kirjalikult (viitega VTA määrusele) teavitama abi summast ja asjaolust, et tegemist on vähese tähtsusega abiga (nt taotluse rahuldamise otsuses).

Määruse §-s 3 defineeritakse olulisemad kasutatavad mõisted.

Määruse §-ga 4 määratletakse toetuse sihtrühm. Sihtrühmaks on vähemalt kaks aastat tegutsenud ettevõtja, mis tuleneb taotlejale esitatavatest nõuetest, ning kelle põhitegevusala on töötlev tööstus (EMTAK 2008 jagu C) või mäetööstus (EMTAK 2008 jagu B). Tööstussektori valik on tingitud selle madalast lisandväärtusest võrreldes Euroopa Liidu keskmisega.

Määruse § 5 sätestab, et toetuse taotlusi menetleb, väljamakseid teeb ja järelevalvet teostab Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus.

2. peatükk

Toetuse andmise alused

Määruse § 6 käsitleb toetuse suurust ja omafinantseeringut ning vähese tähtsusega abi reegleid. Määratakse, et toetuse maksimaalne suurus sõltub ettevõtja müügitulust. Maksimaalne toetussumma projekti kohta on 5000 eurot ettevõtja kohta, kelle viimase kahe majandusaasta keskmine müügitulu on kuni 1 miljon eurot. Maksimaalne toetussumma projekti kohta on

10 000 eurot ettevõtja kohta, kelle viimase kahe majandusaasta müügitulu on vahemikus 1 miljon kuni 5 miljonit eurot. Maksimaalne toetussumma projekti kohta on 15 000 eurot ettevõtja kohta, kelle viimase kahe majandusaasta keskmine müügitulu on vähemalt 5 miljonit eurot. Toetussumma võtab arvesse digidiagnostika läbiviimise ajalist mahtu ning IKT- ja automatiseerimisalaste konsultatsioonide turuhinda väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes. Taotleja omafinantseering peab moodustama 30% projekti abikõlblikest kuludest, mis tähendab toetusmäära 70% projekti abikõlblikest kuludest. Täpsustatakse, et omafinantseeringu hulka arvatakse vaid toetuse saaja tehtavad abikõblilikud kulud.

Vähese tähtsusega abi ülemmäär ettevõtja kohta kehtib sõltumata sellest, kas abi antakse täielikult või osaliselt kohaliku omavalitsuse üksuse, riigi või Euroopa Liidu vahenditest. VTA määruse alusel antud vähese tähtsusega abi ei tohi kumuleerida riigiabiga samade abikõlblike kulude osas, kui summeerimise tulemusel ületab abi osakaal üldises grupierandi määruuses või Euroopa Komisjoni otsustes sätestatud osakaalu või abisummat. Abi kumuleerimisel tuleb arvesse võtta ka põllumajandusliku vähese tähtsusega määruse (Euroopa Komisjoni määrus (EL) nr 1408/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandussektoris (ELT L 352, 24.12.2013, lk 9–17)) või kalandusliku vähese tähtsusega abi määruse (Euroopa Komisjoni määrus (EL) nr 717/2014, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes kalandus- ja vesiviljelussektoris (ELT L 190, 28.06.2014, lk 45–54)) alusel ettevõtjale antud vähese tähtsusega abi. Abi võib kumuleerida määruse nr 360/2012 (Komisjoni määrus (EL) nr 360/2012 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 114, 26.04.2012, lk 8–13)) kohaselt antud vähese tähtsusega abiga kuni selles määruuses sätestatud abi ülemmäärani.

Määruse §-s 7 loetletakse toetatavad tegevused ja abikõblilikud kulud ning sätestatakse projekti elluviimise kestus. Toetatakse digidiagnostika läbiviimist. Digidiagnostika katab automatiseerimise ja digitaliseerimise ning tootmiskorralduse valdkondi Eesti tööstusettevõtetes. Digidiagnostika peab andma tervikülevaate ettevõtte protsessidest, tooma välja kitsaskohad ja lahendused ning hinnangud protsesside toimimisele. Pakkujate peab välja tooma hinnangud lahenduste maksumusele ja tasuvusajale ning mõjule ettevõtja majandusnäitajatele. Pakutud lahendused kitsaskohtade kõrvaldamiseks peavad olema prioriseeritud ja analüüside põhjal antavad hinnangud peavad olema sisukad ning kvalitatiivsed. Valminud digidiagnostika peab olema eesti, inglise või vene keeles. Digidiagnostika luuakse ettevõtte kohta. Digidiagnostika loomise vajalikkus tuvastatakse esitatud taotlusdokumentide põhjal. Käibemaks abikõblilik ei ole. Abikõblilikud pole tehingud seotud isikute vahel. Laiendamaks pakujate ringi ning ettevõtjate võimalust valida endale sobiv ekspert, võib digidiagnostika läbiviija olla nii Eestis kui ka välisriigis registreeritud äriühing. Lisaks tuleb kõik projekti raames tehtud kulud välja maksta toetuse saajale kuuluvalt pangakontolt.

Määruse §-s 8 seatakse tingimused abikõblikkuse perioodile. Toetust taotletakse, kuni eelarvelisi vahendeid jätkub. Taotlejal on kohustus teostada elluviidavad toetatavad tegevused kuni 6 kuu jooksul toetuse taotluse rahuldamise otsuse tegemisest arvates. Projekti minimaalne periood on kehtestatud tagamaks projektide piisav põhjalikkus ning võimaldamaks Ettevõtlike Arendamise Sihtasutusel tegevuste elluviimist kontrollida vastavalt esitatud projekti ajakavale ja tegevustele. Kui taotleja viib projekti kiiremini ellu, siis on võimalik lõpparuanne varem esitada ja toetus kiiremini kätte saada, lõpparuande esitamise tähtajani ei pea ootama.

Abikõlblikkuse periood algab taotluse esitamise hetkest või taotluses märgitud ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud kuupäevast, mis ei või olla hilisem kui kaks kuud taotluse esitamisest arvates, et tagada projektide elluviimine ning maksimaalne läbiviidud projektide arv.

Seejuures ei tohi taotleja alustada projektiga seotud tegevusi ega võtta kohustusi nimetatud tegevuste elluviimiseks enne taotluse esitamist Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusele. Määratakse kindlaks projekti abikõlblikkuse periood, mis algab taotluse esitamise hetkest või taotluses märgitud ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud kuupäevast, mis ei tohi olla hilisem kui kaks kuud taotluse esitamisest arvates. Abikõlblikud kulud on digidiagnostika läbiviimiseks tehtavad kulud. Kulu on abikõlblik tingimusel, et taotluse esitamise hetkeks ei ole sõlmitud eelnevat digidiagnostika läbiviimise lepingut, vältimaks tühimõju. Abikõlblikud on kulud, mis on tehtud projekti abikõlblikkuse perioodil ning hiljemalt 30 kalendripäeva jooksul pärast abikõlblikkuse perioodi lõppu. Abikõlblikud tegevused peavad olema teostatud abikõlblikkuse perioodil, st neile ei kohaldu erinevalt abikõlblikest kuludest 30-päevane lisaperiood pärast abikõlblikkuse perioodi lõppu. Samasse perioodi peab jääma ka digidiagnostika loomise lepingu sõlmimine tööd teostava ettevõtjaga.

3. peatükk

Toetuse taotlemine ning taotluste menetlemine

Määruse § 9 käsitleb toetuse taotlemist.

Määruse § 10 sätestab taotlejale ja taotlusele esitatavad nõuded. Kuna toetus on suunatud Eestis tegutsevatele ettevõtjatele ning pakkuja Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus kasutab pakkujate kvalifitseerimisel Eesti äriregistrile esitatud majandusaasta aruannetes sisalduvat teavet, siis on vajalik, et taotleja on Eesti äriregistris registreeritud äriühing. Toetus on suunatud tegutsevale ettevõttele, kellel on välja arenenud tarneahel ning võimekus ellu viia digitaliseerimis- ja automatiseerimisinvesteeringuid. Sellest tulenevalt peab tühimõju vältimiseks taotleja taotletava põhitegevuse viimase kahe majandusaasta keskmine müügitulu vastavalt äriregistrile esitatud majandusaasta aruannetele Eestis olema vähemalt 200 000 eurot. Kui ettevõttel pole aasta alguses vahetult eelneva aasta majandusaasta aruannet veel esitatud, siis vaadatakse eelmise ja üle-eelmise aasta majandusaasta aruandeid. Taotleja maksu- või maksevõlg koos intressidega ei tohi olla suurem kui 100 eurot või peab see olema ajatatud. Maksuvõla ajatamise korral peavad maksud olema tasutud ajakava kohaselt. Samuti peavad täidetud olema varasemad toetuse tagasimakse nõuded, kui neid on ettevõtjale esitatud. Taotlejal peavad olema tähtaegselt esitatud maksudeklaratsioonid. Taotleja peab olema tegutsev ettevõtte, kelle suhtes ei ole algatatud likvideerimis-, sundlõpetamis- või pankrotimenetlust. Omafinantseeringu olemasolu kinnitab taotleja oma allkirjaga. Taotleja või tema üle valitsevat mõju omava isiku suhtes ei tohi olla algatatud likvideerimis-, sundlõpetamis- või pankrotimenetlust ega tehtud pankrotiotsust. Ka peab taotleja omakapital vastama äriseadustikus nõutule. Nende nõuetega välistatakse toetus jätkusuutmatutele ettevõtjatele. Tagamaks toetuse sihipärane kasutamine, ei anta toetust ettevõtjale, keda on karistatud määruses viidatud ühe või mitme majanduskuriteo eest. Tegevused, millele toetust taotletakse, ei tohi olla alanud enne taotluse esitamist. Toetust ei anta tegevusele, millele on juba varem teistest meetmetest toetust eraldatud.

Taotluse osas seab määrus järgmised tingimused: taotlus koosneb taotlusvormist ning tööstuse digitaliseerimise ja automatiseerimise läbiviija hinnapakumisest. Taotleja peab ka kirjalikult kinnitama, et tal on projekti realiseerimiseks nõutud omafinantseering. Tagamaks pakkujate võimekus, peab taotleja välja tooma teabe digidiagnostika läbiviija varasema sarnase kogemuse

kohta töötleva tööstuse või mäetööstuse ettevõtjatega. Vajalik on teabe lisamine kolme digidiagnostika läbiviijapoolt varasemalt läbi viidud projekti kohta. Taotlusele peavad olema lisatud nõutud kinnitused.

Määruse § 11 käsitleb taotluste menetlemist, rahuldamist ning rahuldamata jätmist. Lõikes 1 on taotluse menetlemise tähtajaks kuni 20 tööpäeva alates taotluse esitamisest. Kui taotlus ei vasta kehtestatud nõuetele või on vajalik täiendav teave projekti kohta, on Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusel õigus nõuda taotluse vastavusse viimist kehtestatud nõuetega, täiendava dokumentatsiooni esitamist või muudatuste tegemist taotluse andmetes kuni 10 tööpäeva jooksul arvates vastava nõude esitamisest. Taotluse menetlemise tähtaeg pikeneb antud aja võrra. Taotluse osas, mis ei vasta nõuetele ning mida ei viida tähtajaks nõuetega vastavusse, teeb Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus mitterahuldamise otsuse ja teavitab otsusest taotlejat. Menetlemine toimub taotluste esitamise järjekorras. Taotlemist puudutavad dokumendid avaldab Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus oma veebilehel hiljemalt taotlemisest teavitamise hetkeks.

Samuti kirjeldatakse §-s 11 taotluse rahuldamise ja rahuldamata jätmise tingimusi. Taotluse rahuldamise otsuse teeb Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus. Rahuldamise ettepanek tehakse nõuetele vastavaks tunnistanud projektide puhul, kui nende täielikuks rahastamiseks jätkub vahendeid. Rahuldamisele kuuluvad taotlused, mille puhul on esitatud korrektne dokumentatsioon, projekti tegevused ja kulud on abikõlblikud ning taotleja vastab müügitulu, tegevusaja ja tegevusvaldkonna nõuetele. Rahuldamata jätmise ettepanek tehakse nõuetele mittevastanud projektide puhul. Ühtlasi toob määrus välja, et projektide arvelt vabanevaid vahendeid on võimalik kasutada järgmiste taotluste rahuldamiseks. Taotluse rahuldamise ja rahuldamata jätmise otsused edastatakse Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse e-teeninduse kaudu.

Paragrahv 12 käsitleb taotluse rahuldamise otsuse muutmist ja kehtetuks tunnistamist. Toetuse saaja võib ühekordselt taotleda projekti abikõlbliku perioodi pikendamist kuni 6 kuu võrra. Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusel on õigus keelduda taotluse rahuldamise otsuse muutmisest, kui soovitatav muudatus ületab projekti abikõlblikkuse perioodi või oodatavate tulemuste saavutamine pole realistlik. Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusel võib rahuldamise otsust põhjendatud juhtudel muuta, tehes seda 20 tööpäeva jooksul, kui asjaolud Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusele teatavaks saavad. Samuti on välja toodud tingimused, millisel juhul Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus tunnistab toetuse rahuldamise otsuse osaliselt või täielikult kehtetuks.

4. peatükk

Aruannete esitamine, toetuse väljamaksmine, toetuse saaja ning Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse õigused ja kohustused ning toetuse tagastamise alused

Määruse § 13 käsitleb aruannete esitamist. Projekti lõpparuanded esitab toetuse saaja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tähtaegadel ning Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse nõudmisel ka järelaruande 12 kuu jooksul pärast projekti lõppu. Järelaruanne tuleb esitada üks kord. Järelaruande esitamise eesmärk on digidiagnostika mõjude väljaselgitamine. Toetuse saaja esitab projekti lõpparuande hiljemalt 45 päeva jooksul pärast projekti abikõlblikkuse perioodi lõppu. Aruandevormid (rakendusdokumendid) kehtestab Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus ja avalikustab need oma veebilehel. Projekti aruanded esitab toetuse saaja Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse e-teeninduse kaudu digiallkirjastatuna. Aruannete vormid ja esitatavad andmed avalikustab Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus. Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus kinnitab või

lõkkab lõpparuanded tagasi hiljemalt 20 tööpäeva jooksul alates nende registreerimisest. Kui aruande kontrollimisel avastatakse ebatäpsusi, teatatakse sellest viivitamata toetuse saajale ja määratakse tähtaeg puuduste kõrvaldamiseks. Puuduste kõrvaldamiseks antakse aega kuni kümme tööpäeva, mille võrra pikeneb menetlemise tähtaeg.

Määruse § 14 reguleerib toetuse väljamaksmist. Toetus makstakse välja toetuse saajale pärast projekti lõpparuande esitamist. Maksetaotluse esitamine toimub Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse e-teeninduse kaudu ning maksetaotlus esitatakse koos lõpparuandega. Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus menetleb maksetaotlust kuni 20 tööpäeva. Kui maksetaotluse menetlemisel avastatakse ebatäpsusi, teatatakse sellest viivitamatult toetuse saajale ja määratakse puuduste kõrvaldamiseks kuni 10-tööpäevane tähtaeg. Maksetaotluse saamisel kontrollib Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus kulude abikõlblikkust, kulude eest tasumist omafinantseeringu ulatuses ning maksetaotluse ja sellega esitatud dokumentide nõuetele vastavust. Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus võib teha toetuse maksmisest keeldumise otsuse juhul, kui esitatud maksetaotlus, kulu- või maksedokumendid ei vasta ettenähtud nõuetele või kui esitatud kuludokumendid ei vasta toetuse taotluse eelarves esitatud projekti tegevusele ja eesmärgile.

Määruse §-d 15 ja 16 reguleerivad toetuse saaja õigusi ja kohustusi. Muu hulgas kohustub toetuse saaja tagastama toetuse, kui Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus nõuab toetuse tagasi vähemalt ühe §-s 19 sätestatud tingimuse ilmnemisel. Toetuse saajal on õigus saada Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuselt igakülgset informatsiooni ja nõuandeid, mis seostuvad toetuse taotlemisega.

Määruse §-d 17 ja 18 määravad Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse õigused ja kohustused. Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus kohustub taotlejat nõustama projektiga seotud küsimustes. Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusel on õigus lõpetada toetuse väljamaksmine, kui toetuse saaja majanduslik olukord on halvenenud määral, mis ohustab toetuse kasutamist või projekti täitmist. Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus kohustub teavitama toetuse saajaid kohe, kui on toimunud muudatused toetuse kasutamist reguleerivates dokumentides, mitte avaldama taotlejate ja taotluste kohta menetluse käigus saadud infot ega dokumente ning säilitama toetuse andmisega seotud dokumente kümme aastat alates viimasest abi andmisest ehk määruse alusel sõlmitud toetuslepingu sõlmimisest. Toetuse tagasinõudmisel peab Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus esitama vastavas otsuses tagasinõudmise aluse, tagasinõutava summa, otsuse täitmise tähtaja ja muu otsusega seotud olulise teabe. Lisaks kohustub Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus toetuse tagastamisest laekuvaid vahendeid kasutama vaid määruse alusel uute taotluste finantseerimiseks. Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusel on õigus osaleda digidiagnostika läbiviimises ning teha kohapealset kontrolli, veendumaks toetuse sihipärasest kasutamisest.

Määruse §-s 19 on nimetatud toetuse tagasinõudmise alused.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu vähese tähtsusega abi puudutavad sätted on Euroopa Liidu vastava regulatsiooniga kooskõlas.

4. Määruse mõjud

Määruse eelnõu mõjutab positiivselt ettevõtluse arengut lisandväärtuse kasvu kaudu Eesti majanduses. Väljaspool Tallinna ja Tartut ning nende lähivaldu on lisandväärtus töötaja kohta madalam. Seega mõjutab eelnõu positiivselt regionaalarengut, kuna toetus on suunatud tegutsevate ettevõtjate konkurentsivõime tõstmiseks üle Eesti. Eelnõu mõjutab ettevõtjaid, kel on võimekus ja/või plaan teha investeeringuid materiaalsesse ja immateriaalsesse põhivarasse. Eelnõu aitab kaasa immateriaalse ja materiaalse põhivara investeeringute kasvule.

Määruse sihtgrupi moodustavad vähemalt kaks aastat tegutsenud töötleva tööstuse ja mäetööstuse ettevõtted, kelle põhitegevuse müügitulu kahel viimasel majandusaastal on olnud vähemalt 200 000 eurot. Aastal 2016 kuulus loodava toetusmeetme sihtgruppi 2564 ettevõtjat (Statistikaameti andmetel). Seega moodustavad sihtgruppi kuuluvad ettevõtjad ligikaudu 1/3 kogu Eesti töötleva tööstuse ja mäetööstuse ettevõtjatest. Samas ei näita sihtrühma kogusuurus seda, kui suur osa ettevõtjatest näeb kitsaskohana tööstuse digitaliseerimise ja automatiseerimise alast vähest teadlikkust. Tuginedes maakondlike arenduskeskuste läbiviidud kaardistustele, on selliseid ettevõtjaid siiski piisavalt, mistõttu on ka vastav meede asjakohane ja vajalik.

Määrus on seotud „Eesti ettevõtluse kasvustrateegia 2014–2020“ arenduse ja tootmise suunaga. Määrus panustab kaudselt lisandväärtuse ja tootlikkuse kasvatamisse, samuti täiendab olemasolevaid ettevõtluse tugimeetmeid, pakkudes ettevõtjatele tuge olulise kitsaskoha – madala lisandväärtuse – parandamiseks teadlikkuse tõstmise kaudu automatiseerimise ja digitaliseerimise valdkonnas, mida olemasolevad meetmed ei kata. Võrreldes meetmega „Ettevõtete ressursitõhusus“ vaadeldakse digiauditi toetuse läbiviimisel ettevõtte kõikide ressursside (sh tööjõud) kasutust ning eesmärgiks on lisandväärtuse kasvatamine. Digiauditi läbiviimisel ilmnenud kitsaskohtade kõrvaldamiseks on ettevõtjal võimalik taotleda näiteks SA KredExi pakutavat tööstuslaenu. Digiauditi läbiviimine pole eeldus teiste toetuste saamiseks. Teise olulise aspektina saab välja tuua selle, et üheks määruse sihtrühmaks on valitud tööstussektor. Vastavalt Euroopa Komisjoni uuringutele on tööstussektoril oluline roll ka muude sektorite arengule. Määrusel on mõju elu- ja looduskeskkonnale ressursside väärimise kasvu kaudu. Digidiagnostika tulemusena saavad ettevõtted edaspidi teha läbimõeldud investeeringuid töötleva tööstuse konkurentsivõime tõstmise lisandväärtuse kasvatamise kaudu. 2016. aastal oli Eesti töötleva tööstuse lisandväärtus 54% Euroopa Liidu keskmisest.

Määruse jõustumine mõjutab positiivselt regionaalarengut, kuna tööstusettevõtted paiknevad üle Eesti. Lisandväärtuse kasv kaasnevate investeeringute kaudu suurendab ettevõtjate konkurentsivõimet ning loob eeldused kõrgema lisandväärtusega töökohtade tekkeks ka väljaspool Tallinna ja Tartut ning neid ümbritsevaid omavalitsusi. Ülejäänud läbivaid teemasid määrus ei puuduta.

5. Määruse eelnõu rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja rakendamise eeldatavad tulud

Toetuse taotlusi menetleb, väljamakseid teeb ja järelevalvet teostab Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus. Määruse rakendamiseks vajalikud vahendid 4 200 000 eurot eraldatakse Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusele riigieelarvest. Tulud tulenevad toetust saanud ettevõtjate teadlikkuse kasvust, mis viib kaasnevate investeeringuteni ning kõrgema lisandväärtusega töökohtade loomiseni, mis pikaajaliselt mõjutab riigi maksulaekumisi positiivselt.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Eesti Tööstus- ja Kaubanduskojale, Eesti Kaubandus-Tööstuskojale, Teenusmajanduse Kojale, Eesti Plastiliidule, Eesti Toiduainetööstuse Liidule, Eesti Keemiatööstuse Liidule, Eesti Väikeste ja Keskmiste Ettevõtete Assotsiatsioonile, Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidule, Eesti Masinatööstuse Liidule ja Eesti Elektroonikatööstuse Liidule eelnõude infosüsteemi EIS kaudu. Määruse sisuline regulatsioon käskkirja omast ei erine. Kooskõlastuse käigus laekunud märkused ja nendega arvestamise tabel on seletuskirja lisas.

Ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri määruse „Tööstuse digitaliseerimise ja
 automatiseerimise diagnostika toetus“ eelnõu seletuskiri
 Lisa

Märkustega arvestamine

Laekunud kommentaarid:	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi vastus:
Rahandusministeerium	
Kooskõlastatud märkusteta	
Eesti Kaubandus-Tööstuskoda	
Ettepanek jagada maksimaalsed toetussummad kahte gruppi. Kuni 10 000 eurot toetust saaksid ettevõtjad, kelle viimase majandusaasta müügitulu oli kuni 5 miljon eurot, ning ettevõtjad, kelle viimase majandusaasta müügitulu ületab 5 miljon eurot, saaksid toetust kuni 15 000 eurot.	Mittearvestatud. Toetus on mõeldud tegutsevatele ettevõtetele, kellel on väljakujunenud ärimudel ja strateegia. Sageli on kiire kasvuga alustavatel ettevõtetel strateegia veel väljakujunemisel. Toetussumma vahemike valikul on arvestatud ka toetuse võimalikku mõju, toetuse eelarvet ning sarnaste diagnostikate läbiviimise ajalist mahtu ja turuhindu. Ettevõtjal on võimalik vajadusel omafinantseeringut suurendada.
Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit	
1. ITL-i hinnangul ei ole eelnõu § 7 lõikes 1 kirjeldatud digidiagnostika kohustuslik sisu kooskõlas eelnõu § 3 lõikes 3 toodud digidiagnostika definitsiooniga. Nimelt on eelnõu § 7 lõikes 1 sätestatud digidiagnostika sisu digidiagnostika terminiga hõlmatavast digidiagnostika sisust oluliselt laiem. Kui eelnõu § 3 lõike 3 kohaselt peab digidiagnostika hõlmama hinnangut digitaliseerimise ja automatiseerimise kasutusele, nende protsesside toimivusele ning selle põhjal valmistatud teekaarti, siis eelnõu § 7 lõikest 1 tulenevalt peab digidiagnostika sisaldama ülevaadet kitsaskohtadest ettevõtja strateegilises juhtimises ja ärimudelis; tootmise planeerimise ning inimressursi, kvaliteedisüsteemi ja tootearenduse juhtimises; hankeprotsessis;	Selgitus. Toetuse eesmärk on tõsta ettevõtete teadlikkust digitaliseerimise ja automatiseerimise kasutuselevõtu mõjudest ning aidata seeläbi planeerida investeeringuid lisandväärtuse kasvatamiseks ja protsesside tõhustamiseks. Lisandväärtuse kasvatamisel on oluline roll protsesside toimimisele (nt info liikumine, ajakadude vähendamine protsessides, ettevõttesisese logistika korraldamine, reklamatsioonide käsitlemise kiirus jm). Sageli tähendab see seda, et enne digitaliseerimist ja/või automatiseerimist on organisatsiooni protsessides vaja eelnevalt teha muid muudatusi, mis ei eelda rahalisi investeeringuid. Investeeringute mõjususe tagamisel on oluline, et investeeringud lähtuksid ettevõtja ärimudelist ja

<p>tarneprotsessis; toote, pooltoote ja tooraine tagastamise ning järelteeninduse protsessides. Seega nõuab eelnõu § 7 lõige 1 erinevalt digidiagnostika terminist ettevõtja kõigi strateegilise juhtimise ja ärimudelite ning protsesside auditeerimist ja kitsaskohtade väljatoomist. ITL on seisukohal, et digidiagnostika eesmärgiks ei saa olla strateegilise juhtimise ja ärimudelite ning protsesside kõigi kitsaskohtade kaardistamine ja digidiagnostika saab ikkagi keskenduda üksnes protsesside nendele kitsaskohtadele, mida on võimalik digitaliseerimise ja automatiseerimisega kõrvaldada. ITL on seisukohal, et digidiagnostika teostamise osana ei saa nõuda ettevõtja strateegilises juhtimises ja ärimudelis sisalduvate kitsaskohtade kaardistamist.</p> <p>Tuginedes eeltoodule teeb ITL ettepaneku jätta eelnõu § 7 lõikes 1 toodud digidiagnostika terminiga vastuolus olevad punktid 1-4 eelnõust välja ja sõnastada eelnõu § 7 lõige 1 järgnevalt:</p> <p>„(7) Määrusega toetatav tegevus on ettevõtja juures § 3 lõikes 3 kirjeldatud tingimustele vastava digidiagnostika läbiviimine, mis panustab §-s 1 nimetatud eesmärki ja tulemusse.“</p>	<p>strateegiast ning toetaksid ettevõtja pikaajalist arengut.</p>
<p>2. Määruse eelnõu kohaselt sõltub toetuse maksimaalne suurus ettevõtja müügitulust ning kuni 1 miljoni euro suuruse müügituluga ettevõtja toetuse maksimaalseks suuruseks on 5000 eurot. ITL juhib teie tähelepanu asjaolule, et digidiagnostika läbiviimise keerukus ja maht ei ole alati seotud ettevõtja käibega ning väikese müügituluga kasvuettevõtja digidiagnostika läbiviimine võib olla sama keeruline ning ressursimahukas kui mõne suurema müügituluga ettevõtja digidiagnostika. Lisaks märgime, et kuni 1 miljoni euro suuruse müügituluga ettevõtjatele ettenähtud toetuse summaga ei pruugi eelnõus kirjeldatud tingimustele (mahule) vastava digidiagnostika läbiviimine olla praktikas võimalik, mis aga omakorda võib jätta väikese müügituluga</p>	<p>Osaliselt arvestatud. Toetus on mõeldud tegutsevatele ettevõtetele, kellel on väljakujunenud ärimudel ja strateegia. Sageli on kiire kasvuga alustavatel ettevõtetel strateegia veel väljakujunemisel. Toestussumma vahemike valikul on arvestatud ka toetuse võimalikku mõju, toetuse eelarvet ning sarnaste diagnostikate läbiviimise ajalast mahtu ja turuhindu. Ettevõtjal on võimalik vajadusel omafinantseeringut suurendada. Seletuskirjas olnud viga on parandatud.</p>

<p>ettevõtjad toetuse abil digidiagnostika läbiviimise võimalusest ilma. Samuti juhime teie tähelepanu asjaolule, et eelnõu seletuskirjas on toetuse minimaalseks suuruseks märgitud 8000 eurot.</p> <p>Eeltoodule tuginedes teema ettepaneku muuta eelnõu § 6 lõiget 1 ning sõnastada see järgmiselt:</p> <p>„(1) Toetuse maksimaalne suurus ettevõtja kohta: 1) ettevõtjal, kelle toetuse taotlemisele eelneva majandusaasta müügitulu on kuni 5 miljonit eurot, on kuni 10 000 eurot; 3) ettevõtjal, kelle toetuse taotlemisele eelneva majandusaasta müügitulu on üle 5 miljoni euro, on kuni 15 000 eurot.“</p>	
<p>3. Eelnõu § 10 lõike 2 punkti 7 kohaselt peab taotlus sisaldama teavet vähemalt kolme erineva töötleva tööstuse või mäetööstuse ettevõtja digitaliseerimise ja auditeerimise projekti kohta, mille on teostanud digidiagnostika läbiviija. Selleks aga, et ettevõtjatel oleks digidiagnostikast ka reaalset kasu, on oluline, et digidiagnostika teostaksid digitaliseerimis- ja automatiseerimistegevuste reaalses juurutamisprojekti osalenud ettevõtjad. Vastasel juhul võivad digidiagnostika tulemuseks olla dokumendid, milles kirjeldatud lahendusi ei ole võimalik praktikas ellu viia.</p> <p>Tuginedes eeltoodule teeme ettepaneku muuta eelnõu § 10 lõike 2 punkti 7 ning sõnastada see järgmiselt:</p> <p>„7) teave vähemalt kolme erineva töötleva tööstuse või mäetööstuse ettevõtja digitaliseerimise ja automatiseerimise projekti kohta, mille digidiagnostika läbiviija on teostanud ja mille juurutamises ta on osalenud.“</p>	<p>Osaliselt arvestatud. Sõnastus muudetud.</p>
<p>4. ITL-i jaoks jääb ebaselgeks, kas üldse ning milliseid toetuse saaja tegevustega seotud kulusid on võimalik lugeda omafinantseeringu alla. Eelnõu § 6 lõige 3 küll sätestab, et omafinantseeringu hulka on võimalik arvestada ka toetuse saaja</p>	<p>Arvestatud, sõnastus muudetud.</p>

<p>tegevustega seotud abikõlblikke kulud, kuid eelnõu § 10 lõike 2 punkti 5 kohaselt tuleb eelarve esitada vastavalt digidiagnostika läbiviija hinnapakkumisele. Eeltoodust on võimalik välja lugeda, et eelarve võib sisaldada üksnes sisseostetud nõustamisteenusega seotud kulusid. ITL teeb ettepaneku kirjeldatud vastuolu eelnõust kõrvaldada.</p>	
<p>5. ITL märgib, et kuivõrd ülemäära mahukas aruandluskohustus võib vähendada toetust kasutada soovivate ettevõtjate arvu, on mõistlik muuta eelnõus kirjeldatud aruandluskohustus ettevõtja jaoks vähem koormavaks ning kõrvaldada aruandlusest ebavajalik. Sellega seoses teeb ITL ettepaneku muuta eelnõu § 13 lõiget 4 ja sõnastada see järgmiselt:</p> <p>„(4) Projekti lõpparuandes peab olema kajastatud vähemalt järgmine informatsioon: 1) esitatud valminud digidiagnostika; 2) toetuse saaja hinnang projekti tulemuslikkusele ja digidiagnostikas väljapakutud lahenduste elluviimise plaanid; 3) toetuse saaja kinnitus ja allkiri andmete õigsuse kohta.“</p>	Arvestatud.
<p>6. Eelnõu § 13 lõike 6 kohaselt kohustub toetuse saaja esitama Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse (edaspidi EAS) nõudmisel 12 kuud pärast projekti lõppu projekti järelaruande, mis sisaldab ülevaadet digidiagnostikas väljapakutud lahenduste elluviimisest. ITL-i jaoks jääb järelaruande esitamise vajadus arusaamatuks ning järelaruande esitamise eesmärgi ei ole selgitatud ka seletuskirjas. Kõnealune punkt jätab taotlejale väär mulje, nagu tekiks digidiagnostika teostamisega kohustus digidiagnostikas väljapakutud lahendused ellu viia. Tegelikult sõltub väljapakutud plaani elluviimise võimalikkus ressursside olemasolust ja ettevõtja ärilisest otsusest. Samuti on digitaliseerimise ja automatiseerimise projektid sageli pikaajalised projektid, mida ei ole võimalik aastaga ellu viia.</p>	Arvestatud.

<p>Samuti palume määruses selgemalt määratleda periood, mille jooksul on EAS-il õigus pärast lõpparuande esitamist täiendavat infot küsida. Eelnõus toodud määratlus „12 kuud pärast projekti lõppu“ võimaldab tõlgendust, mille kohaselt tuleb aruanne esitada tähtpäeva saabumisel, st 12-kuulise tähtaja lõppemise päeval. Samuti on § 13 lõiget 6 võimalik tõlgendada selliselt, et EAS-il on õigus nõuda järelaruande esitamist pärast tähtaja lõppemist igal ajal. Toetuse taotlejale määrusest tulenevate aruandluskohustuste täitmise osas kindlustunde andmiseks teeme ettepaneku sätestada, et EAS-il on õigus küsida informatsiooni lahenduste elluviimiseks teostatud ja plaanitud tegevuste kohta projekti lõppemisele järgneva 12 kuu jooksul.</p> <p>Eeltoodule tuginedes teeme ettepaneku muuta eelnõu § 13 lõiget 6 ja sõnastada see järgmiselt:</p> <p>„(6) Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusel on õigus küsida toetuse saajalt projekti lõppemisest 12 kuu jooksul informatsiooni digidiagnostikas väljapakutud lahenduste elluviimiseks teostatud ja plaanitud tegevuste kohta.“</p>	
<p>Eesti Masinatööstuse Liit</p>	
<p>Eesti Masinatööstuse Liit MTÜ soovib pöörata tähelepanu mõningatele aspektidele, mis tulevikus toetuse jagamisel on olulised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pakkujate kvalifikatsiooni nõuded. Oluline on veenduda teenuse pakkujate <i>know-how</i> 's ja tööstusega seotud praktilises kogemuses (Näiteks: äriprotsesside analüüs, digitaliseerimisega seotud projektid või juurutamine). 	<p>Arvestatud. Lähtuvalt tagasisidest seadsime määruse § 10 lõike 2 punkti 7 nõude, et pakkujad peavad esitama teabe varasema kogemuse kohta sarnase projektide elluviimisest tööstussektoris.</p>
<ol style="list-style-type: none"> 2. Juhul kui teenuse saaja võtab vastutuse teenuse pakkuja töö kvaliteedi ja tulemuste osas, siis peab olema kirjeldatud teenuse väljund ja väljundi mõõtmise kriteeriumid. 	<p>Arvestatud osaliselt. Määruses on välja toodud kriteeriumid, mida peab valminud digidiagnostika sisaldama. Samuti valmistatakse ette juhendmaterjalid</p>

	ettevõtjatele, et lihtsustada digidiagnostika pakkumist ning tellimist.
3. Toetuse maksimaalne suurus sõltub täna ettevõtja müügitulust. Kuna ettevõtted on täna väga erineva tasemega, siis soovitame toetuse osas kasutada pigem müüginumbrite ja toetusteks jagatavate summade vahemikke, et toetus oleks võimalikult praktiline kõikidele huvitatud teenuse saajatele.	Arvestatud. Toetussumma määramisel oleme arvesse võtnud sarnaste diagnostikate turuhindasid. Ettevõtjal on võimalik ellu viia projekte, mis on soodsamad kui määrukses esitatud maksimumsumma. Kuna digidiagnostika läbiviimise ajakulu on sageli seotud ettevõtja suurusega ning toetuse eelarve piiratud, siis oleme digidiagnostika toetussummade maksimaalsed summad fikseerinud lähtuvalt ettevõtja müügitulust. Kuigi ettevõtjale antava toetuse maksimumsumma on fikseeritud, on ettevõtjal võimalik vajadusel ellu viia kallimaid projekte.
4. Toetust taotleb toetuse saaja ehk ettevõtte mitte teenuse pakkuja - palume jälgida, et kõik bürokraatiaga seotud on läbimõeldud, arusaadav ja mõistlik.	Arvestatud. Taotlemise oleme teinud võimalikult lihtsaks ning vähest halduskoormust nõudvaks. See annab ettevõtjale võimaluse leida endale sobivaim digidiagnostika läbiviija Eestist või välismaalt.